DRŽAVNI ZBOR
P R E J E T O 22.11.2019, 020-07/19-1673/3, 801-11/19-0024/3

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR**

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00
F: 01 478 74 25
E: pr.mop@gov.si
www.mop.gov.si

Podpisnik: Simon Zajc
Izdajatelj: Republika Slovenija
Serijska številka: 24 ff a4 a0 00 00 00 00 56 7c c0
Datum in čas podpisa: 16:18, 21.11.2019
Ref. št. dokumenta: 001-191/2019/4

**Državni zbor Republike Slovenije**
**mag. Dejan Židan, predsednik**
**Šubičeva ulica 4**
**1000 Ljubljana**
**gp@dz-rs.si**

Številka: 001-190/2019/4
Datum: 20. 11. 2019

**Zadeva:** **Pisno poslansko vprašanje poslanca Tomaža Lisca v zvezi z zapiranjem nevarnih odlagališč - odgovor ministrstva**
**Zveza:** **Vaš dopis št. 020-07/19-1673/2 z dne 24. 10. 2019**

Spoštovani,

poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Tomaž Lisec je z dopisom št. 020-07/19-1673/2 z dne 24. 10. 2019 na ministra za okolje in prostor naslovil poslansko vprašanje v zvezi z »zapiranjem nevarnih odlagališč«. Navaja, da bi Slovenija morala že pred desetimi leti zapreti 21 potencialno nevarnih odlagališč odpadkov, a nam jih je do danes po javno dostopnih podatkih uspelo zapreti le 13. Spominja se nujnih sej v državnem zboru, (poskusov) sprememb zakonodaje, amandmajev pri proračunih v preteklih letih. Namesto zapiranja nevarnih odlagališč se na teh odlagališčih dogajajo požari. Navaja še, da lahko Slovenijo v primeru, da ne bo pravočasno zaprla osmih odlagališč, doleti več (deset) milijonska kazen, saj je evropsko sodišče 28. 11. 2018 izdalo sodbo, iz katere izhaja, da še vedno nismo sprejeli ustreznih ukrepov za zaprtje 21 odlagališč, potencialno nevarnih za okolje. Problematična so še odlagališča Jelšane, Dolga Poljana, Izola, Dvori, Stara Gora, Stara vas, Dolga vas in Suhadole. Sedem od navedenih naj bi se zaprlo do konca leta 2020, Suhadole pa do konca leta 2022. Ministra vprašuje:

»

1. *Kakšna je konkretna časovnica do dokončnega zaprtja nevarnih odlagališč odpadkov za posamezna odlagališča?*
2. *Koliko finančnih sredstev je bilo porabljenih za zaprtje 13 odlagališč? Iz katerih virov?*
3. *Koliko finančnih sredstev je že bilo porabljenih v fazi zapiranja preostalih osmih odlagališč? Koliko sredstev je še potrebno zagotoviti? Iz katerih virov?.«*

Ministrstvo v nadaljevanju pojasnjuje:

V uvodu želimo pojasniti, da je v Republiki Sloveniji evidentiranih 86 odlagališč odpadkov (13 inertnih, 71 nenevarnih in 2 nevarni), od tega je 25 industrijskih in 61 komunalnih. Trenutno stanje glede izdanih upravnih odločb je naslednje:

- 18 upravljavcev odlagališč ima okoljevarstveno dovoljenje za odlaganje odpadkov (od tega 11 komunalnih in 7 industrijskih),
- 19 upravljavcev ima okoljevarstveno dovoljenje za čas zapiranja odlagališča (od tega 16 komunalnih in 3 industrijska) in
- 48 upravljavcev odlagališč ima odločbo o zaprtju odlagališča (od 34 komunalnih in 14 industrijskih),
- 1 upravljavec odlagališča (Suhadole) ima pravnomočno odločbo, da je upravljavec odlagališča (Občina Komenda), dopolnilna odločba za čas zapiranja odlagališča pa je v postopku ponovnega odločanja na ARSO.

Trenutno realno stanje se razlikuje od stanja, ugotovljenega v sodbi C-506/17, v kateri je Sodišče EU odločalo o neizpolnitvi obveznosti glede na položaj Republike Slovenije, kakršen je bil ta ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju (23. 6. 2016). Sodišče EU je 28. 11. 2018 v zadevi C-506/17 izdalo ugotovitveno sodbo in sicer zaradi neizpolnitve obveznosti iz Direktive 1999/31/ES o odlaganju odpadkov na odlagališčih, ker Republika Slovenija za 21 odlagališč (Bočna-Podhom, Bukovžlak-Cinkarna, Dogoše, Dolga Poljana, Dolga vas, Dragonja, Dvori, Izola, Jelšane, Lokovica, Mala gora, Mislinjska Dobrava, Mozelj, Ostri vrh, Rakek-Pretržje, Stara gora, Stara vas, Suhadole, Tuncovec-OKP, Tuncovec-Steklarna in Volče) do 16. 7. 2009 ni sprejela ustreznih ukrepov za njihovo zaprtje. Poslansko vprašanje se nanaša prav na odlagališča, navedena v omenjeni sodbi, za katera si Slovenija prizadeva kršitev čim prej odpraviti.

V zvezi z vašo navedbo, da se »namesto zapiranja nevarnih odlagališč na teh odlagališčih dogajajo požari« izpostavljamo, da glede na aktualno dogajanje verjetno izpostavljate požare v objektih za obdelavo odpadkov (npr. Kemis, Gorenje Surovina, Eko Plastkom, Ekosistemi, Publikus, Salomon, Saubermacher…) in ne na odlagališčih nevarnih odpadkov (v Sloveniji imamo le dve taki odlagališči- zaprto odlagališče nevarnih odpadkov Metava, Maribor in odlagališče nevarnih odpadkov v fazi odlaganja NOMO upravljavca MPI RECIKLAŽA metalurgija, plastika in inženiring d.o.o., Črna na Koroškem). V zadnjih letih na odlagališčih odpadkov ni bilo veliko požarov, saj so pogoji za obratovanje odlagališč zelo zahtevni. Na odlagališčih je potrebno stalno izvajati ukrepe za zmanjševanje in preprečevanje škodljivih vplivov na okolje, med katerimi so tudi ukrepi zaradi požara kot posledice samovžiga. Odlagališče mora biti ograjeno z najmanj 2 m visoko ograjo (preprečitev požiga zaradi vandalizma), obvezna je vhodna kontrola odpadkov (izločanje odpadkov, za katere veljajo prepovedi za odlaganje, tudi trdnih gorljivih odpadkov), odlagati pa je dovoljeno le predhodno obdelane odpadke, za katere ocena odpadkov potrjuje, da izpolnjujejo pogoje za odložitev na odlagališčih (npr. za komunalne odpadke kurilna vrednost največ 6.000 kJ/kg s.s.).

Ad 1) Kot že omenjeno nobeno od odlagališč, navedenih v sodbi C-506/17, ni odlagališče za nevarne odpadke (gre za odlagališča za inertne in nenevarne odpadke). Kar zadeva v sodbi obravnavanih 21 odlagališč je časovnica dokončnega zaprtja, s čimer bo očitana kršitev odpravljena, naslednja:

| Zap. št. | Odlagališče | Status |
|---|---|---|
| 1 | Bočna-Podhom | Zaprto |
| 2 | Bukovžlak-Cinkarna | Zaprto |
| 3 | Dogoše | Zaprto |
| 4 | Dragonja | Zaprto |
| 5 | Lokovica | Zaprto |
| 6 | Ostri vrh | Zaprto |
| 7 | Mala gora | Zaprto |
| 8 | Mislinjska Dobrava | Zaprto |
| 9 | Mozelj | Zaprto |
| 10 | Rakek-Pretržje | Zaprto |
| 11 | Tuncovec-OKP | Zaprto |
| 12 | Tuncovec-Steklarna* | Zaprto |
| 13 | Volče | Zaprto |
| 14 | Dolga Poljana | V zapiranju (rok do 13. 9. 2019), del že zaprt |
| 15 | Dolga vas | V zapiranju (rok do 1. 8. 2020) |
| 16 | Dvori | V zapiranju (rok do 30. 11. 2019), del že zaprt |
| 17 | Izola | V zapiranju (rok do 30. 10. 2019), del že zaprt |
| 18 | Jelšane | V zapiranju (rok do 30. 6. 2019) |
| 19 | Stara vas | V zapiranju (rok do 19. 7. 2020) |
| 20 | Stara gora | V zapiranju (rok do 30. 6. 2020), del že zaprt |
| 21 | Suhadole | ? |

Republika Slovenija se je o ukrepih za odpravo kršitev zavezala poročati Evropski komisiji vsake štiri mesece (zadnje poročanje je bilo septembra 2019).

Za odlagališča pod zaporednimi številkami od 1 do 13 Republika Slovenija meni, da je s tem, ko so upravljavci izvedli vsa zapiralna dela, ko je bil s strani nadzornega organa Republike Slovenije opravljen končni pregled na odlagališču in ko je bilo upravljavcem sporočeno, da je zaprtje odlagališča odobreno, izpolnila vse obveznosti in očitano kršitev v sodbi C-506/17 za ta odlagališča odpravila.

Upravljavci odlagališč pod zaporednimi številkami od 14 do 20 imajo izdana dokončna okoljevarstvena dovoljenja (za fazo zapiranja odlagališča in po njegovem zaprtju) s točno določenimi ukrepi, ki so potrebni za zaprtje odlagališča in datumi, do kdaj je potrebno potrjena zapiralna dela najkasneje zaključiti. Upravljavci morajo o zaključku izvedbe zapiralnih del pisno obvestili Agencijo Republike Slovenije za okolje (v nadaljnjem besedilu: ARSO), ta nato pozove Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor (v nadaljnjem besedilu: IRSOP), da izvede končni pregled na posameznem odlagališču in jih o zaključkih po nadzoru obvesti. V primeru potrditve IRSOP, da so zapiralna dela ustrezno izvedena, bo ARSO upravljavcem sporočil, da je zaprtje posameznega odlagališča odobreno. Za ta odlagališča Republika Slovenija predvideva, da bo do konca leta 2020 vsem upravljavcem lahko sporočila, da je zaprtje posameznega odlagališča odobreno, s čimer bo očitana kršitev za ta odlagališča odpravljena.

Dejstvo je, da je pogoj za odpravo kršitev korektno sodelovanje upravljavcev odlagališč, ki morajo zahtevana zapiralna dela dejansko izvesti in to v predpisanih rokih. Vsi upravljavci odlagališč so bili s strani ministrstva dodatno obveščeni (dopis št. 542-98/2017/60 z dne 1. 2. 2019), da morajo zapiralna dela izvesti čim prej oziroma najkasneje v rokih, določenih v okoljevarstvenih dovoljenjih, in da je kakršnokoli podaljševanje rokov za izvedbo zapiralnih del nesprejemljivo in ga ne bo mogoče odobriti. Kljub temu ugotavljamo, da z izvedbo zapiralnih del glede na zahteve iz okoljevarstvenih dovoljenj že zamujata upravljavca odlagališč Dolga Poljana in Jelšane.

Najbolj problematično je stanje na odlagališču inertnih odpadkov Suhadole (industrijsko odlagališče). ARSO je po zahtevi Občine Komenda po umiku vloge postopek nadaljeval v javnem interesu in dne 8. 5. 2018 izdal delno odločbo št. 35467-23/2016-11 (pravnomočna 6. 11. 2018) in z njo formalno določil novega upravljavca odlagališča (Občina Komenda). Upravljavcu odlagališča Suhadole in stranskim udeležencem je dne 21. 3. 2019 izdal tudi dopolnilno odločbo- okoljevarstveno dovoljenje za čas zapiranja in po njegovem zaprtju. Dopolnilna odločba je postala dokončna z dnem 6. 4. 2019. Zaradi prejetih pritožb s strani stranskega udeleženca in upravljavca odlagališča je bila zadeva odstopljena na II. stopnjo, ta pa je dopolnilno odločbo odpravila in jo vrnila ARSO v ponovno odločanje. ARSO je upravljavca in stranke v postopku seznanil z odločitvijo II. stopnje in jih ponovno pozval k predložitvi podatkov in dodatni opredelitvi, žal pa novi upravljavec odlagališča vloge ponovno vsebinsko ni dopolnil na način, da bi bilo možno dopolnilno odločbo izdati. Republika Slovenija se je sicer zavezala, da bodo vsi postopki zaprtja odlagališča Suhadole izvedeni najkasneje do oktobra leta 2022, kar pa je glede na nekooperativnost zavezanca vprašljivo.

Pomembno je, da Republika Slovenija v obljubljenih rokih odpravi kršitve iz ugotovitvene sodbo C-506/17 ter izpolni vse obveznosti iz Direktive 1999/31/ES, saj lahko v nasprotnem primeru Komisija zelo kmalu ponovno vloži tožbo na Sodišče EU zaradi neizvršitve sodbe Sodišča EU in v tem primeru bi bila obsojena tudi na plačilo izjemno visoke denarne kazni.

Ad 2) in Ad 3) Ministrstvo za okolje in prostor ne razpolaga s konkretnimi podatki, kolikšna finančna sredstva so bila porabljena za zaprtje omenjenih 13 odlagališč odpadkov, koliko finančnih sredstev je že bilo porabljenih v fazi zapiranja preostalih osmih odlagališč ali koliko sredstev je še potrebno zagotoviti. Viri financiranja so določeni v skladu z 10. členom (stroški odlagališča odpadkov) Direktive 1999/31/ES, ki določa, da *»države članice sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se vsi stroški, povezani z gradnjo in obratovanjem odlagališča, vključno, kolikor je mogoče, s stroški finančnega zavarovanja ali enakovrednega ukrepa iz člena 8(a)(iv), ter ocenjeni stroški zaprtja odlagališča in upravljanja po zaprtju za obdobje najmanj 30 let krijejo s plačilom, ki ga zaračuna upravljavec za odlaganje kakršne koli vrste odpadkov na tem odlagališču*«. Omenjeno direktivo smo v slovenski pravni red prenesli z Uredbo o odlagališčih

odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16 in 37/18; v nadaljnjem besedilu: Uredba), konkretno je vsebina 10. člena direktive prenesena v 38.a člen Uredbe (druge zahteve za upravljavca odlagališča), ki določa, da se morajo *»s plačilom, ki ga upravljavec odlagališča prejme za storitve odlaganja odpadkov, kriti stroški, povezani z gradnjo in obratovanjem odlagališča ter finančnim jamstvom v skladu s to uredbo, ter predvideni stroški zapiranja odlagališča in izvedbe ukrepov varstva okolja po zaprtju za obdobje najmanj 30 let«.*

Glede na napisano finančna sredstva tako za izvedbo zapiralnih del kot za vzdrževanje odlagališča po zaprtju, zagotavljajo upravljavci odlagališč. V primerih odlagališč, na katerih se odlagajo ostanki predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov, so upravljavci odlagališč izvajalci obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja, cena odlaganja odpadkov pa mora biti oblikovana v skladu z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12, 109/12 in 76/17), ki pa v skladu z Direktivo 1999/31/ES v šestem odstavku 22. člena tudi določa, da morajo biti *»s plačilom, ki ga upravljavec odlagališča zaračuna za storitve odlaganja odpadkov, kriti vsi stroški, povezani z gradnjo in obratovanjem odlagališča, finančnim jamstvom v skladu s predpisom, ki ureja odlaganje odpadkov na odlagališčih, in predvideni stroški zapiranja odlagališča ter stroški za izvedbo ukrepov varstva okolja po zaprtju za obdobje najmanj 30 let«*.

Vsako odlagališče ima svojo specifiko obratovanja, zato se stroški obratovanja od odlagališča do odlagališča zelo razlikujejo (velikost, vrsta odloženih odpadkov, potrebni monitoringi…). Zaradi izračuna ustrezne višine finančnega jamstva, ki ga mora zagotavljati upravljavec odlagališča, so v prilogi 7 Uredbe določena merila za določitev višine celotnih obratovalnih stroškov odlagališča od začetka zapiranja odlagališča do prenehanja izvajanja ukrepov varstva okolja po njegovem zaprtju in letne višine finančnega jamstva, ki ga je treba zagotoviti letno med obratovanjem odlagališča.

V skladu z zahtevami Direktive 1999/31/ES morajo upravljavci odlagališč (razen inertnih) za zavarovanje izvedbe ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju, za čas obratovanja odlagališča (čas gradnje, odlaganja odpadkov, zapiranja odlagališča in čas po njegovem zaprtju) zagotavljati tudi finančno jamstvo. To je lahko v obliki bančne garancije, zavarovalne police ali zastave depozita pri banki, v primerih, ko je odlagališče javna infrastruktura v lasti občine ali več občin, upravljavec pa je v izključni lasti občine ali je izključna solastnina občin, pa tudi v obliki izjave upravljavca odlagališča (izjava vsebuje zavezo upravljavca odlagališča, da ima v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanja odlagališča. Tako izjavo mora potrditi občina oziroma občine, izjavi pa mora upravljavec odlagališča predložiti svoj finančni načrt, v katerem je oblikovana rezervacija v višini finančnega jamstva, in načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča, ki ju je je potrdila občina oziroma občine, ki so solastnice upravljavca, oziroma njegov nadzorni svet). Za odlagališča iz 76. člena Uredbe, na katerih so se odpadki prenehali odlagati, pa uredba omogoča tudi poenostavljeno jamstvo v obliki izjave občine.

S spoštovanjem,

Simon ZAJC
minister